

Єдиний податок та ЄСВ для ФОП під час воєнного стану

17 березня 2022 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану» № 2120–ІХ від 15 березня 2022 року (далі «Закон 2120»). Закон 2120 вносить суттєві зміни до правил оподаткування в Україні у зв'язку з воєнним станом.

Зміни, внесені Законом №2120 стосовно платників єдиного податку, залежать від групи, до якої належить «єдинник».

Для ФОП 1 або 2 групи тимчасово, з 1 квітня 2022 року до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України, встановлені спеціальні правила:

- такі платники мають право не сплачувати єдиний податок;
- декларація платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця не заповнюється за період, в якому єдиний податок не сплачувався.

Це право не сплачувати єдиний податок, а не звільнення від оподаткування. Тому, якщо платник має можливість і бажання підтримати фінансову стабільність територіальної громади та держави у період воєнного стану, він так само може заплатити єдиний податок і відобразити таку сплату у декларації.

Також, ФОПи–«єдинники» (так само, як ФОП на загальній системі оподаткування та особи, які провадять незалежну професійну діяльність та члени фермерського господарства) звільняються від сплати ЄСВ за себе з 1 березня 2022 року.

Відповідно до Закону про ЄСВ платники, які скористаються цією пільгою, розрахунок єдиного внеску у складі податкової декларації не заповнюють за період, в якому відповідно єдиний внесок не нараховувався, не обчислювався та не сплачувався.

Це також не позбавляє права добровільно сплачувати ЄСВ за себе та зазначити суми такого ЄСВ в декларації з метою отримання страхового стажу.

При цьому, у разі прийняття підприємцем рішення про несплату єдиного внеску, страховий стаж для призначення пенсії йому нараховуватися не буде.

Ще одне звільнення від сплати ЄСВ встановлене для «єдинників» 2 та 3 груп, яким дозволяється не сплачувати ЄСВ за мобілізованих працівників. Такі суми будуть сплачені за працівників (щобті не втрачали страховий стаж) з коштів держбюджету.

Тобто під час періоду мобілізації, визначеного Указом Президента №69/2022, роботодавці – платники єдиного податку, які обрали спрощену систему оподаткування – фізичні особи – підприємці, які належать до другої та третьої груп платників єдиного податку, а також юридичні особи, які належать до третьої групи платників єдиного податку, мають право за власним рішенням не сплачувати єдиний внесок за найманих працівників, призваних під час мобілізації на військову службу до Збройних Сил України.

Суми єдиного внеску, нараховані та не сплачені такими роботодавцями, сплачуються за рахунок державного бюджету, крім періодів, у яких ці наймані працівники отримували доходи у вигляді грошового забезпечення, з яких було сплачено єдиний внесок за рахунок державного бюджету.

Увага! Для визначення суми єдиного внеску, що підлягає сплаті за рахунок державного бюджету, роботодавець розраховує та відображає у звітності суму ЄСВ за найманих працівників, у розмірах, передбачених ч. 5 і 14 ст. 8 Закону про ЄСВ.

Тобто у зведеній зарплатній звітності (податковому розрахунку) таких працівників обов'язково треба відобразити. Для розрахунку використовуються дані звітності щодо найманих працівників щодо суми нарахованого доходу у межах максимальної величини, на яку нараховується єдиний внесок, суминараховано гоєдиноговнеску, суми донарахованого та зменшеного нарахування єдиного внеску таких найманих працівників.